

Conclusies Quick Scan Corona data

Doelstelling:

Nederland behoeden voor een nieuwe volledige lockdown m.b.v. data

datum: 28-7-2020

door:

5.1.2e

5.1.2e

In de afgelopen 3 weken van juli hebben we een grote en diverse groep van mensen van o.a. VWS, RIVM, GGD's en wetenschap in binnen en buitenland¹ gesproken, met als centrale vraag: wat kunnen we doen met data om een tweede golf te voorkomen?

Conclusies

- Data en data science zijn geen wondermiddelen die een tweede golf kunnen voorkomen.
- De juiste gedragsmaatregelen en beperkingen én het opvolgen daarvan hebben de eerste golf beperkt en kunnen een tweede golf voorkomen.
- Data en data science kunnen een toegevoegde waarde bieden bij:
 - Het ondersteunen bij het bepalen van het juiste moment en doelgroep (geografisch, demografisch, etc.) om maatregelen en beperkingen in te zetten
 - Het 'winnen van voorbereidingstijd' voor deze maatregelen en beperkingen door met nieuwe indicatoren (potentiële) uitbraken eerder te signaleren.
 - Inzicht krijgen waar maatregelen wel/niet worden opgevolgd en het doelgericht 'micro targetten' van doelgroepen die de maatregelen onvoldoende opvolgen

Aanbevelingen

Hierbij komen we tot onderstaande aanbevelingen. Gezamenlijk vormen deze aanbevelingen de basis voor het nog op te stellen plan van aanpak voor het Programma Corona Data Exchange.

- **Transparantie en perspectief voor het publiek**
 - Met het dashboard bieden we transparantie, dat kan leiden tot vertrouwen en daarmee draagvlak voor de maatregelen
 - Het dashboard moet uitgebreide context en duiding bieden voor publiek en politiek, waar mogelijk tot op gemeenteniveau.
 - Het dashboard moet ook toekomst- en handelingsperspectief bieden. "Als signaalwaarde X wordt overschreden, dan wordt (mogelijk) maatregel Y toegepast. Om dit te voorkomen kunt u Z doen"
- **Uniforme en uitgebreide Open Data voor lokale analyses**
 - Voor iedereen die op landelijk of lokaal niveau eigen analyses wil maken, moet een uniforme 'open data+' stroom beschikbaar komen. Het huidige open dataproces

¹ Zie Bijlage 1 met alle geïnterviewden

moet hiervoor worden verbeterd en gestroomlijnd. De data wordt aangevuld, uitgebreid en voorzien van uniforme en heldere definities zodat alle organisaties van dezelfde informatie gebruik maken.

- **Multidisciplinaire aanpak voor beleidsondersteuning met data**
 - 'Data nerds' moeten worden gekoppeld aan inhoudelijk experts zoals epidemiologen van RIVM/GGD/VWS. Gezamenlijk leveren zij beleidsondersteuning op basis van data.
 - De nadruk dient hierbij te liggen op het bepalen van het juiste moment en doelgroep (geografisch en demografisch) om maatregelen in te stellen.
 - Daarnaast kunnen zij de besmettingen en clusters analyseren om op landelijk niveau patronen te herkennen die op lokaal niveau niet zichtbaar zijn.
 - Ook proberen zij met nieuwe indicatoren (potentiële) uitbraken eerder te signaleren, zodat tijd wordt gewonnen voor het voorbereiden van maatregelen en beperkingen.
 - De samenwerking met de wetenschap wordt hier versterkt, zodat relevante innovaties snel toegepast kunnen worden in de praktijk.
- **Vaststellen mogelijke maatregelen en 'wie doet wat bij welke signaalwaarde'**
 - Een werkgroep moet worden samengesteld, bestaande uit diverse experts die de mogelijke maatregelen die op landelijk en lokaal niveau toegepast kunnen worden verkennen en definiëren.
 - De essentie hierbij is: bepalen wie wat doet bij welke signaalwaarde en het voorbereiden van bestuur, beleid en praktijk op deze mogelijke maatregelen.
- **Innovatieve aanpak om opvolging maatregelen te verhogen**
 - Een nieuw multidisciplinair team moet worden opgesteld om op basis van data vast te kunnen stellen waar (geografisch en demografisch) de maatregelen wel en niet goed worden opgevolgd.
 - Op basis hiervan worden reguliere én 'out-of-the-box' middelen en boodschap ingezet om de juiste doelgroep te bereiken en te overtuigen de maatregelen op te volgen
 - Dit team bestaat uit o.a. 'data nerds', campagne-, communicatie- en gedragexperts

Daarnaast zijn er twee belangrijke randvoorwaarden die gerealiseerd moeten worden om bovenstaande mogelijk te maken:

- **Heldere governance en processen**
 - Voor alle betrokkenen moet helder zijn wie welke verantwoordelijkheden heeft: wie doet wat? Dit start met een gezamenlijk 'verhaal' en doel t.a.v. dashboard en bovenstaande aanbevelingen.
 - Bovenstaande aanbevelingen moeten op de juiste plek in het huidige proces opgenomen worden.
- **De data is actueel, compleet en correct**
 - De huidige processen zijn onvoldoende gestructureerd en gedefinieerd en leiden niet in alle gevallen tot de meest actuele, complete en correcte data.

- Alle dataprocessen moeten worden gedefinieerd, gestructureerd en waar nodig verbeterd. Dit betreft het dataproces waarmee RIVM data ophaalt bij GGD's, de data verwerkt en als open data publiceert en waarmee VWS vervolgens de data voor het dashboard samenstelt.
- Voor alle data dienen leveringsvoorwaarden opgesteld of afgestemd te worden.
- Dit geldt ook voor de nieuwe dataprocessen die ontstaan bij uitvoering van de genoemde aanbevelingen.

Belangrijkste lessen uit gesprekken met buitenland

Naast interviews met direct betrokkenen bij de Nederlandse situatie, hebben we ook diverse gesprekken met onderzoekers in het buitenland gevoerd. De belangrijkste lessen daaruit zijn:

Vervolg

Nadat bovenstaande conclusies en aanbevelingen zijn afgestemd met opdrachtgever en direct betrokkenen, wordt een plan van aanpak voorgesteld om de aanbevelingen op korte termijn te realiseren.